

Η Ευρώπη των νάνων

Οι ΗΠΑ τους αρπάζουν τη Γροιλανδία, αυτοί λειονταρίζουν προς Ανατολάς

Μας ζάλισαν τον έρωτα επί δύο χρόνια οι Ευρωπαίοι ιθύνοντες –με προεξάρχοντες τους άμεσα θιγόμενους Δανούς– για το θράσος του Τραμπ να απαιτεί τη Γροιλανδία ενώ αυτή αποτελεί έδαφος της Δανίας ή/και ο λαός της έχει το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση (το θυμήθηκε κι αυτό η σούπερ-πολιτισμένη Κοπεγχάγη, που μέχρι πρόσφατα υπέβαλλε τις γυναίκες της Γροιλανδίας σε πρόγραμμα μαζικών στειρώσεων εν αγνοία τους...). Αλλά «ξαφνικά» υπέγραψαν* αυτήν την εβδομάδα με τον Τραμπ μια συμφωνία που ξεκινά με τη διαβεβαίωση ότι οι ΗΠΑ «αναγνωρίζουν την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα του Βασιλείου της Δανίας, και το δικαίωμα αυτοδιάθεσης του λαού της Γροιλανδίας», και στη συνέχεια διαγράφει κάθε έννοια κυριαρχίας και αυτοδιάθεσης, παραδίδοντας κυριολεκτικά το έδαφος, την άμυνα και την οικονομία της Γροιλανδίας στο

έλεος της Ουάσινγκτον – αποκλειστικά, εσαεί, χωρίς δυνατότητα αναδιαπραγμάτευσης, και ανεξαρτήτως από το αν θα υπάρχει το ΝΑΤΟ, αν θα ανεξαρτητοποιηθεί η Γροιλανδία κ.ο.κ. Είναι γνωστός ο Τραμπ για τις αλαζονικές καυχησιολογίες του, αλλά αυτή τη φορά έχει δίκιο: οι ΗΠΑ πήραν τη Γροιλανδία, τελεία και παύλα. Σε αντίθεση με τη συμφωνία του 1951, που ήταν υπό όρους και είχε στόχο την εξυπηρέτηση των αναγκών του ΝΑΤΟ, η τωρινή συμφωνία ρητά κατονομάζει ως στόχο την «άμυνα της αμερικανικής ηπείρου» και δίνει το ελεύθερο στις ΗΠΑ να αποφασίζουν τα πάντα: από τον κατά βούληση πολλαπλασιασμό των στρατιωτικών τους βάσεων, έως το δικαίωμα μόνιμου βέτο στο ποιος θα επενδύει στο νησί, ή ακόμα και στην κατασκευή οικοδομών ή την αλλαγή χρήσης γης σε περιοχές κοντά στις βάσεις τους! Και μετά από τέτοιο τσαλαπάτημα κάθε έννοιας κυριαρχίας (είτε των

Δανών είτε των αυτοχθόνων) βγήκε ο Αντόνιο Κόστα, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και άξιος εκπρόσωπος όλων των ευρωνάνων, και χαιρέτισε την παράδοση της Γροιλανδίας στις ΗΠΑ ως «θετικό βήμα για τη διατλαντική συνεργασία και την ασφάλεια στην Αρκτική»...

ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΛΛΑ τους μάρανε η ευρωπαϊκή σύνοδος κορυφής για την Αρκτική, που πραγματοποιήθηκε την περασμένη εβδομάδα στη Λαπωνία και πυροδοτήθηκε από μια «τριπλή απειλή», σύμφωνα με το αφήγημα της ευρωκρατίας (το οποίο εν τω μεταξύ... τροποποιήθηκε): τη ρωσική επιθετικότητα, την επιβουλή του Τραμπ επί της Γροιλανδίας, και την κινεζική διείσδυση. Ε λοιπόν, αυτήν την εβδομάδα τα τρία έγιναν κυριολεκτικά δύο. Κι έμειναν στους αστείους ευρωνάνους τα στρατιωτικά αμπέχονα με τα οποία παρέλασαν ενώπιον των τηλεοπτικών φακών στη Λαπωνία, παριστάνοντας τους αποφασιστικούς υπερασπιστές

της Γηραιάς Ηπείρου. Καμία συναίσθηση της γελοιότητας των τάχα «αγανακτισμένων» με τον Τραμπ, που μια εβδομάδα αργότερα έσπευσαν –για μια ακόμη φορά– να τον χειροκροτούν. Τα στρατιωτικά αμπέχονα βέβαια δεν θα πάνε χαμένα. Μπορεί οι ευρωνάνοι να κατάπιαν αμάσητη την ισόβια μετατροπή της Γροιλανδίας σε προτεκτοράτο

των ΗΠΑ, αλλά ιδρώνουν για να διασφαλίσουν μια απευθείας –δηλαδή χωρίς Ουκρανούς «μεσάζοντες» πλέον– πολεμική σύρραξη με τη Ρωσία. Στην οποία ευελπιστούν ότι θα εμπλακούν και οι ΗΠΑ (ειδάλλως...). Έτσι, με φυγή προς το πολεμικό χάος, επιλέγει η ευρωπαϊκή αφρόκρεμα να επιλύσει την ανυπέρβλητη και δομική πολυκρίση που την ταλα-

Ευρωπαϊκή υποκρισία και πολεμοκαπηλεία

■ **ΤΟΥ**
Μπράνκο
Μιλάνοβιτς*

Όταν η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022, οι αντιδράσεις του κόσμου ήταν προβλέψιμες. Η πιο έντονη αντίδραση προήλθε από τις ΗΠΑ. Η αντίδραση της Ευρώπης ήταν αρκετά πιο συγκρατημένη, όπως συνήθως συνέβαινε κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Τέλος, ο υπόλοιπος κόσμος, αν και καταδίκασε ως επί το πλείστον τη Ρωσία για την προφανή παραβίαση του διεθνούς δικαίου και των κανόνων του ΟΗΕ, δεν έδειξε υπερβολική ανησυχία. Έκτοτε τα πράγματα έχουν αλλάξει. Οι ΗΠΑ συμμετέχουν ντε φάκτο στον πόλεμο, αλλά έχουν επίσης δείξει την επιθυμία να τερματίσουν τη σύγκρουση με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. Αυτό που προκαλεί έκπληξη, όμως, είναι ότι η δίψα για πόλεμο έχει γίνει σχεδόν ακόρεστη σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες – κυρίως στις σκανδιναβικές και τις βαλτικές, αλλά πιο πρόσφατα και στη Γερμανία, καθώς και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Ο ρόλος των μικρών χωρών τείνει να περνά απαρατήρητος. Ο σκανδιναβικός-βαλτικός συνασπισμός ουσιαστικά επιζητεί έναν πόλεμο με τη Ρωσία, επικαλούμενος τους δικούς του φόβους και τραύματα από τον ρωσικό/σοβιετικό έλεγχο και κατοχή. Αφήνοντας κατά μέρος τη συζήτηση σχετικά με την εντελώς μονόπλευρη φύση τέτοιων ισχυρισμών, αυτός ο τύπος πολεμοκαπηλείας από μικρές χώρες είναι εξαιρετικά υποκριτικός. Βασίζεται στην ιδέα ότι μπορεί κανείς να υποστηρίξει τον πόλεμο χωρίς να υποστεί τις συνέπειές του, εμπλεκοντας τις μεγάλες δυνάμεις...

Το χειρότερο είναι ότι υπάρχουν σαφή ιστορικά προηγούμενα παρόμοιων πολιτικών στην Ανατολική Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή, που οδήγησαν σε παγκόσμιες καταστροφές. Η Σερβία πίεζε τη Ρωσία πριν τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Η Πολωνία και η Ουγγαρία συμμετείχαν στον διαμελισμό της Τσεχοσλοβακίας, ο οποίος έστρωσε τον δρόμο στην επιθετικότητα της ναζιστικής Γερμανίας. Το Ισραήλ εκμεταλλεύεται εδώ και αρκετές δεκαετίες στη Μέση Ανατολή τις ΗΠΑ, εντείνοντας το χάος στην περιοχή. Ο κόσμος βρίσκεται πλέον αντιμέτωπος με μια παρόμοια κατάσταση, όπου αρκετές χώρες –των οποίων ο συνολικός πληθυσμός μόλις που φτάνει

τον αριθμό των κατοίκων μιας κινεζικής πόλης δεύτερης κατηγορίας– επιθυμούν να βυθίσουν ολόκληρο τον κόσμο σε μια καταστροφή. Πρόκειται για μια απίστευτα ανεύθυνη πολιτική. Είναι επίσης υποκριτική, διότι βασίζεται στην υπόθεση ότι κάποιος άλλος (στην προκειμένη περίπτωση οι ΗΠΑ) θα πολεμήσει για λογαριασμό τους. Αλλιώς, αν ήταν τόσο πρόθυμοι για πόλεμο και πεπεισμένοι για την ηθική του αξία, γιατί δεν επιτίθενται οι ίδιοι απευθείας στη Ρωσία ώστε να δουν τι θα συμβεί; Φυσικά, το επιχείρημα υπέρ ενός πολέμου (που θα διεξαχθεί από κάποιον άλλο) είναι ότι η αποδοχή συζητήσεων για κατάπαυση του πυρός με αποδοχή των νέων δεδομένων επί του εδάφους δίνει το πλεονέκτημα στον επιτιθέμενο. Σύμφωνα με αυτή τη λογική, δεν θα έπρεπε ποτέ να γίνονται διαπραγματεύσεις. Η διπλωματία δεν θα έπρεπε να υπάρχει. Ο πόλεμος της Κορέας θα έπρεπε να διεξάγεται ακόμα... Η σκανδιναβική-βαλτική συμμαχία ξεχνά επίσης ότι, αν επιτευχθεί σήμερα κατάπαυση του πυρός, όντως η Ρωσία θα ελέγχει το έδαφος του Ντονμπάς, αλλά καμία χώρα στον κόσμο δεν θα το αναγνωρίσει επίσημα. Δεν πρόσεξαν ότι ούτε καν η Λευκορωσία το αναγνωρίζει; Μια τέτοια ειρήνη, πράγματι εύθραυστη, όχι μόνο

βάζει τέλος στη σημερινή σφαγή, αλλά αφήνει ανοιχτή την πιθανότητα μιας ενδεχόμενης μακροπρόθεσμης λύσης μεταξύ της Ρωσίας και της Ουκρανίας. Ούτε ο Πούτιν, ούτε ο Ζελένσκι, ούτε οι κοινωνικές δυνάμεις που τους υποστηρίζουν είναι αιώνιες... Αυτό, λένε, θα οδηγούσε σε μια «παγωμένη σύγκρουση». Αλλά είναι η απουσία θανάτου χειρότερη από τη συνεχιζόμενη σφαγή; Υπάρχουν δεκάδες παγωμένες συγκρούσεις σε όλο τον κόσμο, από την Κύπρο έως το Κοσσυφοπέδιο, από τη Δυτική Σαχάρα έως τις Μαλβίνες και το Κασμίρ. Μήπως πρέπει να τις ξανανοιξουμε όλες; Τέλος, η ιδέα ενός ατέρμονου πολέμου ενέχει και τεράστιο κίνδυνο πυρηνικής κλιμάκωσης. Οι άνθρωποι συμπεριφέρονται όμως σήμερα λες και τα πυρηνικά όπλα δεν υπάρχουν... Επομένως, η πολεμοκαπηλεία των σκανδιναβικών και βαλτικών χωρών: α) είναι ανεύθυνη, β) είναι υποκριτική, γ) είναι ανήθικη, και δ) παίζει με την πιθανότητα μιας καταστροφής τεράστιων διαστάσεων.

* *Περίληπτική απόδοση αποσπασμάτων άρθρου που δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα «Global Inequality and More 3.0» (branko2f.substack.com).*